Sbírka soudních rozhodnutí

STANOVISKO GENERÁLNÍ ADVOKÁTKY
ELEANOR SHARPSTON
přednesené dne 17. března 2016 [1]

Věc C-155/15

George Karim
proti
Migrationsverket

[žádost o rozhodnutí o předběžné otázce Kammarrätten i Stockholm (Odvolací správní soud ve Stockholmu, Švédsko)]

„Azyl — Posouzení žádosti o mezinárodní ochranu — Kritéria pro určení příslušného členského státu — Výklad čl. 27 odst. 1 nařízení (EU) č. 604/2013 — Rozsah práva na odvolání nebo přezkum — Význam čl. 19 odst. 2“

Úvod

1. Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce Kammarrätten i Stockholm (Správní soud, Stockholm) (dále jen „předkládající soud“) souvisí s žádostí předloženou ve věci Ghezelbash, C-63/15. V obou těchto věcech napadá žadatel o azyl rozhodnutí příslušných orgánů členského státu, v němž se nachází, o svém přemístění do jiného státu, který vyhověl žádosti prvně jmenovaného státu o převzetí příslušnosti k posouzení žádosti o azyl. V obou věcech vyvstává důležitá otázka. Je nařízení č. 604/2013 (dále jen „nařízení Dublin III“) [2], stejně jako nařízení, které mu předcházelo, tedy nařízení č. 343/2003 (dále jen „nařízení Dublin II“) [3], čistě mezistátním postupem, který jednotlivým žadatelům o azyl neumožňuje napadnout výše zmíněné rozhodnutí? Nebo může taková osoba nyní podat odvolání či žádost o přezkum podle čl. 27 odst. 1 nařízení Dublin III, a napadnout tak rozhodnutí o přemístění z důvodu nesprávného použití kritérií pro určení příslušného členského státu?

2. Jelikož skutkové okolnosti žádostí obou žadatelů se liší, nejsou stejné ani konkrétní otázky vyvstávající v obou věcech. Ve stejný den proto přednesu dvě různá stanoviska. Ve svém stanovisku ve věci Ghezelbash (body 54 až 84) uvádím podrobnou analýzu výkladu čl. 27 odst. 1 nařízení Dublin III. Výsledné odůvodnění následně použiji v bodech 20 až 35 tohoto stanoviska ve věci G. Karima.

1 — Původní jazyk: angličtina.

2 — Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. června 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (přepracované znění) (Úř. věst. 2013, L 180, s. 31).

3 — Nařízení Rady (ES) č. 343/2003 ze dne 18. února 2003, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o azyl podané státním příslušníkem třetí země v některém z členských států (Úř. věst. 2003, L 50, s. 1; Zvl. vyd. 19/06, s. 109)

3. Součástí Společného evropského azylového systému (Common European Asylum System; dále jen „CEAS“) jsou různé akty, včetně předpisů, jejichž účelem je urychleně určit členský stát příslušný k posouzení žádostí o azyl. Tyto akty jsou společně označovány jako „dublinský systém“ [4]. Má-li státní příslušník třetí země vztah k více než jednomu členskému státu (například protože podá žádost o azyl v jiném členském státě, než ve kterém vstoupil do Evropské unie), je nutné určit, který stát bude příslušný k posouzení jeho žádosti o azyl. Kritéria pro určení příslušného členského státu jsou stanovena nařízením Dublin III v rámci přísné hierarchie (dále jen „kritéria kapitoly III“). Má-li členský stát, ve kterém je podána žádost o azyl, na základě uvedených kritérií za to, že k rozhodnutí o žádosti je příslušný jiný členský stát, může prvně jmenovaný stát tento druhý stát požádat, aby přijal žadatele zpět (nebo jej převzal). Jakmile je tato otázka rozhodnuta, řídí se posouzení žádosti o azyl pravidly stanovenými v příslušném aktu CEAS [5].

4. V rozsudku Abdullahi [6] Soudní dvůr v rámci posouzení čl. 19 odst. 2 nařízení Dublin II rozhodl, že v případech, kdy členský stát vyhoví žádosti o převzetí žadatele o azyl, lze rozhodnutí o přemístění napadnout opravným prostředkem nebo žádostí o přezkum jen na základě určitých vymezených důvodů. Žadatel tak může zpochybnit takové rozhodnutí pouze s poukazem na existenci systematických nedostatků azylového řízení a podmínek přijímání žadatelů o azyl v tomto členském státě, které představují závažné a prokazatelné důvody pro domněnku, že tento žadatel bude vystaven skutečnému riziku nelidského nebo ponižujícího zacházení ve smyslu článku 4 Listiny základních práv Evropské unie [7].

5. Předkládající soud má za to, že v projednávané věci nyní vznikají následující otázky: Uplatní se rozsudek Abdullahi i v rámci nařízení Dublin III? Může jednotlivec v situaci G. Karima napadnout způsob, jímž příslušné orgány použily kritéria kapitoly III, odvoláním či žádostí o přezkum podle čl. 27 odst. 1 uvedeného nařízení či nikoli? Jaké jsou důsledky pro žadatele o azyl, uplatní-li se čl. 19 odst. 2 [8] nařízení Dublin III?

Právní rámec

6. Relevantní ustanovení Listiny a právní základ dublinského systému jsou uvedeny v bodech 6 až 8 a 9 až 25 mého stanoviska ve věci Ghezelbash. Dublinský systém se vztahuje na Švýcarskou konfederaci na základě dvoustranné mezinárodní dohody mezi (tehdejším) Evropským společenstvím a Švýcarskou konfederací [9]. V důsledku a na základě čl. 5 odst. 2 uvedené dohody předložila Švýcarská konfederace v projednávané věci Soudnímu dvoru písemné vyjádření.

4 — Relevantními akty jsou nyní: i) nařízení Dublin III, kterým bylo nahrazeno nařízení Dublin II; ii) nařízení Komise (ES) č. 1560/2003 ze dne 2. září 2003, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 343/2003, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení státu příslušného k posuzování žádosti o azyl podané státním příslušníkem třetí země v některém z členských států (Úř. věst. 2003, L 222, s. 3; Zvl. vyd. 19/06, s. 2000) – uvedené nařízení bylo částečně zrušeno nařízením Dublin III a podstatným způsobem změněno prováděcím nařízením Komise (EU) č. 118/2014 ze dne 30. ledna 2014, kterým se mění nařízení (ES) č. 1560/2003 (Úř. věst. 2014, L 39, s. 1) („dále jen „prováděcí nařízení“); a iii) nařízení Eurodac. Pokud jde o posledně uvedený akt, viz dále bod 11 a poznámky pod čarou 10 a 11 tohoto stanoviska.

5 — Mezi tyto akty patří směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (přepracované znění) (Úř. věst. 2013, L 180, s. 60) (dále jen „směrnice o azylovém řízení“) a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany (přepracované znění) (Úř. věst. 2011, L 337, s. 9) (dále jen „kvalifikační směrnice“). Tato směrnice s účinností od 21. prosince 2013 zrušila a nahradila směrnici Rady 2004/83/ES ze dne 29. dubna 2004 o minimálních normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli žádat o postavení uprchlíka nebo osoby, která z jiných důvodů potřebuje mezinárodní ochranu, a o obsahu poskytované ochrany (Úř. věst. 2004, L 304, s. 12).

6 — Rozsudek Abdullahi, C-394/12, EU:C:2013:813, body 60 a 62. V uvedené věci se Soudní dvůr zabýval výkladem čl. 19 odst. 2 nařízení Dublin II.

7 — Úř. věst. 2010, C 83, s. 389 (dále jen „Listina“).

8 — Uvedený v plném rozsahu v bodě 10 tohoto stanoviska.

9 — Dohoda mezi Evropským společenstvím a Švýcarskou konfederací o kritériích a mechanismech určení státu příslušného pro posuzování žádosti o azyl podané v některém z členských států nebo ve Švýcarsku nabyla účinnosti dne 1. března 2008 (Úř. věst. 2008, L 53, s. 5).

7. Relevantní jsou následující další ustanovení.

8. Článek 13 odst. 1 nařízení Dublin III je součástí kapitoly III, která stanoví kritéria pro určení příslušného členského státu. Stanoví, že pokud „[...] je na základě přímých nebo nepřímých důkazů popsaných ve dvou seznamech, které jsou uvedeny v čl. 22 odst. 3 tohoto nařízení, [...] zjištěno, že žadatel překročil nedovoleným způsobem pozemní, námořní nebo vzdušnou cestou hranice některého členského státu ze třetí země, je k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu příslušný tento členský stát. Takto příslušný členský stát přestává být příslušným 12 měsíců ode dne, kdy k nedovolenému překročení hranice došlo.

[...]“

9. Kapitola V má název „Povinnosti příslušného členského státu“. Článek 18 stanoví:

„1. Členský stát příslušný podle tohoto nařízení je povinen:

a) převzít za podmínek stanovených v článcích 21, 22 a 29 žadatele, který podal žádost v jiném členském státě;

b) přijmout zpět za podmínek stanovených v článcích 23, 24, 25 a 29 žadatele, jehož žádost se posuzuje a který učinil žádost v jiném členském státě nebo který se nachází na území jiného členského státu bez povolení k pobytu;

c) přijmout zpět za podmínek stanovených v článcích 23, 24, 25 a 29 státního příslušníka třetí země nebo osobu bez státní příslušnosti, jejíž žádost se posuzuje a která vzala svou žádost zpět a učinila žádost v jiném členském státě, nebo která se nachází na území jiného členského státu bez povolení k pobytu;

d) přijmout zpět za podmínek stanovených v článcích 23, 24, 25 a 29 státního příslušníka třetí země nebo osobu bez státní příslušnosti, jejíž žádost zamítl a která učinila žádost v jiném členském státě, nebo která se nachází na území jiného členského státu bez povolení k pobytu.

[...]“

10. Článek 19 stanoví:

„1. Pokud některý členský stát vydá žadateli povolení k pobytu, přecházejí povinnosti podle čl. 18 odst. 1 na tento členský stát.

2. Povinnosti uvedené v čl. 18 odst. 1 zanikají, pokud členský stát příslušný k posouzení žádosti zjistí poté, co je požádán o převzetí nebo přijetí zpět žadatele nebo jiné osoby uvedené v čl. 18 odst. 1 písm. c) nebo d), že dotyčná osoba opustila území členských států na dobu nejméně tří měsíců, a pokud dotyčná osoba není držitelem platného povolení k pobytu vydaného příslušným členským státem.

Žádost podaná po období nepřítomnosti uvedené v prvním pododstavci se považuje za novou žádost, na základě které je zahájeno nové řízení k určení příslušného členského státu.

[...]“

11. Databáze Eurodac je nástrojem k provedení dublinského systému. Jedná se o registr otisků prstů, mimo jiné, žadatelů o azyl. Slouží k určení jejich totožnosti, ke zjištění, zda již dříve podali žádost v členském státě Evropské unie, a k zajištění účinného použití nařízení Dublin [10].

Skutkový stav, původní řízení a předběžné otázky

12. George Karim je syrský státní příslušník. Dne 3. března 2014 podal ve Švédsku žádost o azyl. Nahlédnutím do databáze Eurodac [11] bylo zjištěno, že žádost o azyl již dříve podal dne 14. května 2013 ve Slovinsku. Švédské orgány poté dne 20. března 2014 požádaly své slovinské protějšky, aby na základě čl. 18 odst. 1 nařízení Dublin III převzaly příslušnost k posouzení žádosti G. Karima. Slovinské orgány této žádosti dne 3. dubna 2014 vyhověly. Následující den Švédsko informovalo Slovinsko, že má k dispozici další informace, podle nichž G. Karim opustil území členských států na dobu delší než tři měsíce ve smyslu čl. 19 odst. 2 nařízení. V jeho pasu sice nebyla žádná relevantní vstupní a výstupní razítka prokazující jeho příjezd do a odjezd ze Slovinska, bylo v něm však razítko (ze dne 20. července 2013) dokládající vstup do Libanonu. Dne 12. května 2014 potvrdilo Slovinsko svou ochotu vyřídit žádost G. Karima o azyl. Švédské orgány poté následující den jeho žádost o azyl zamítly a vydaly rovněž řádné rozhodnutí o přemístění.

13. Opravný prostředek, který G. Karim podal proti uvedenému rozhodnutí u Förvaltningsrätten i Stockholm, migrationsdomstolen (Správní soud ve Stockholmu, imigrační soud) byl zamítnut z následujících důvodů: i) nebyl podán na základě jediného restriktivního důvodu uvedeného v rozsudku Soudního dvora Abdullahi a ii) Slovinsko vyhovělo žádosti o vyřízení žádosti G. Karima – otázka, zda opustil území členských států na dobu tří měsíců, byla tedy z hlediska rozhodnutí o jeho přemístění irelevantní. Uvedené rozhodnutí je nyní předmětem odvolání k předkládajícímu soudu.

14. Předkládající soud uvádí, že článkem 27 odst. 1 nařízení Dublin III byla změněna úprava opravných prostředků, jež byla dříve součástí čl. 19 odst. 2 nařízení Dublin II. Dovolává se zejména skutečnosti, že bod 19 odůvodnění tvoří součást preambule nařízení Dublin III a že se znění čl. 27 odst. 1 podstatným způsobem liší od ustanovení, které mu předcházelo. Předkládající soud rovněž zmiňuje, že nařízení Dublin III bylo doplněno o další ustanovení upravující, mimo jiné, právní pomoc a že Soudní dvůr dosud nevyjasnil rozsah práva na odvolání či přezkum stanoveného v čl. 27 odst. 1.

15. Předkládající soud proto pokládá následující předběžné otázky podle článku 267 SFEU:

„1) Je třeba nová ustanovení o účinných opravných prostředcích obsažená v [nařízení Dublin III] (bod 19 odůvodnění a čl. 27 odst. 1 a 5 tohoto nařízení) chápat v tom smyslu, že žadatel o azyl má mít také možnost zpochybnit kritéria stanovená v kapitole III nařízení, na základě kterých má být přemístěn do jiného členského státu, který s jeho přijetím souhlasil, nebo může být účinný opravný prostředek omezen pouze na právo na posouzení toho, zda existují systémové nedostatky azylového řízení a podmínek přijímání v členském státě, do kterého má být žadatel přemístěn (v souladu s rozsudkem Soudního dvora Abdullahi)?

10 — Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 603/2013 ze dne 26. června 2013 o zřízení systému „Eurodac“ pro porovnávání otisků prstů za účelem účinného uplatňování nařízení (EU) č. 604/2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států, a pro podávání žádostí orgánů pro vymáhání práva členských států a Europolu o porovnání údajů s údaji systému Eurodac pro účely vymáhání práva a o změně nařízení (EU) č. 1077/2011, kterým se zřizuje Evropská agentura pro provozní řízení rozsáhlých informačních systémů v prostoru svobody, bezpečnosti a práva (přepracované znění) (Úř. věst. 2013, L 180, s. 1). Uvedené nařízení nabylo účinnosti dne 19. července 2015 a je v současné době platné. Nebylo však použitelné v rozhodné době.

11 — V rozhodné době bylo právním základem databáze Eurodac nařízení Rady (ES) č. 2725/2000 ze dne 11. prosince 2000 o zřízení systému Eurodac pro porovnávání otisků prstů za účelem účinného uplatňování Dublinské úmluvy (Úř. věst. 2000, L 316, s. 1; Zvl. vyd. 19/04, s. 26).

2) Pokud by měl Soudní dvůr za to, že je možné zpochybnit kritéria stanovená v kapitole III nařízení, je žádán také o odpověď na následující otázku. Je třeba čl. 19 odst. 2 [nařízení Dublin III] chápat v tom smyslu, že nařízení se nepoužije, pokud žadatel o azyl prokáže, že se nacházel mimo území členských států po dobu nejméně tří měsíců?“

16. Písemná vyjádření předložily Soudnímu dvoru česká, francouzská, řecká, nizozemská a švýcarská vláda a Evropská komise. Na jednání konaném dne 15. prosince 2015 stejné zúčastněné subjekty – s výjimkou České republiky a Švýcarské konfederace – a rovněž G. Karim, Migrationsverket (imigrační úřad) a Švédsko učinili ústní vyjádření.

Posouzení

Úvodní poznámky

17. Jak uvádím ve svém stanovisku ve věci Ghezelbash, CEAS vychází z předpokladu, že všechny zúčastněné státy dodržují základní práva, včetně práv vycházejících z Ženevské úmluvy o právním postavení uprchlíků [12] a z Evropské úmluvy o lidských právech, a že by si členské státy měly vzájemně důvěřovat ohledně úrovně jimi zaručované ochrany. Ve světle uvedené zásady vzájemné důvěry bylo přijato nařízení Dublin III, jehož cílem je racionalizovat posuzování žádostí o azyl a zabránit zahlcení systému povinností státních orgánů zabývat se několikanásobnými žádostmi podanými stejným žadatelem, zvýšit právní jistotu, pokud jde o určování státu odpovědného za posouzení žádosti o azyl, a vyhnout se tak systému *forum shopping*. V praktickém smyslu je tedy hlavním cílem dublinského systému zrychlit posuzování žádostí v zájmu jak žadatelů o azyl, tak zúčastněných států [13].

18. Předkládající soud uvádí, že G. Karim podal první žádost o azyl dne 14. května 2013 ve Slovinsku. Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce v projednávané věci se však týká žádosti o azyl, kterou podal dne 3. března 2014 ve Švédsku. Uvedená žádost se řídí nařízením Dublin III [14]. Na základě použití čl. 13 odst. 1 v rámci kritérií kapitoly III určily švédské orgány Slovinsko jako příslušný členský stát a oslovily své slovinské protějšky, kteří následně převzali příslušnost k posouzení žádosti G. Karima.

19. George Karim odmítá své přemístění do Slovinska ze dvou důvodů. Zaprvé povinnost uvedeného státu posoudit jeho žádost zanikla na základě čl. 19 odst. 2 nařízení Dublin III. Zadruhé nemá být přemístěn z humanitárních důvodů, protože slovinská úprava přijímání žadatelů o azyl vykazuje takové systematické nedostatky, že existuje nebezpečí porušení jeho lidských práv. Předkládající soud nežádá o další vodítka k druhému aspektu jeho argumentace (na který se patrně v každém případě vztahují závěry rozsudku Abdullahi a čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III) [15] a neučinil v tomto směru ani žádná zjištění. Tímto aspektem žádosti G. Karima se nebudu dále v tomto stanovisku zabývat.

12 — Úmluva byla podepsána v Ženevě dne 28. července 1951 a vstoupila v platnost dne 22. dubna 1954 (United Nations Treaty Series, Vol. 189, s. 150, č. 2545 1954), ve znění Protokolu týkajícího se právního postavení uprchlíků ze dne 31. ledna 1967, který vstoupil v platnost dne 4. října 1967.

13 — Rozsudek NS, spojené věci C-411/10 a C-493/10, EU:C:2011:865, body 78 a 79.

14 — Nařízení nabylo účinnosti dne 1. ledna 2014.

15 — Viz dále bod 30 tohoto stanoviska.

K první otázce

20. První otázka nastoluje obdobné problémy jako první otázka ve věci Ghezelbash. Předkládající soud zde v zásadě rovněž žádá o vodítko k výkladu a oblasti působnosti čl. 27 odst. 1 ve spojení s bodem 19 odůvodnění nařízení Dublin III. Táže se, zda v situaci, kdy členský stát použije kritéria kapitoly III a určí jiný členský stát, do něhož žadatel o azyl již dříve vstoupil, jako stát příslušný k posouzení jeho žádosti a tento stát vyhoví žádosti o převzetí příslušnosti, může žadatel podat opravný prostředek proti rozhodnutí o přemístění z důvodu nesprávného použití uvedených kritérií, nebo zda jsou opravné prostředky podle čl. 27 odst. 1 omezeny na situaci vymezenou Soudním dvorem v rozsudku Abdullahi.

21. George Karim a Česká republika tvrdí, že žadatelé o azyl mohou podat opravný prostředek proti rozhodnutí o přemístění podle čl. 27 odst. 1 nařízení na základě kritérií kapitoly III. Tento navrhovaný způsob výkladu označuji ve svém stanovisku ve věci Ghezelbash jako „třetí variantu“. Česká republika ovšem zdůrazňuje, že žadatel nemá podle jejího názoru obecné právo volit členský stát, který se má zabývat jeho žádostí o azyl.

22. Imigrační úřad, Francie, Řecko, Švédsko a Komise s tímto názorem nesouhlasí. Mají za to, že právo na odvolání či přezkum stanovené v čl. 27 odst. 1 je omezeno na případy, kdy jsou buď uplatněna kritéria rozsudku Abdullahi, nebo kdy jsou dotčena práva žadatele výslovně zaručená podle nařízení Dublin III, jako je právo na rodinný život. Tuto variantu výkladu označuji ve stanovisku ve věci Ghezelbash jako „druhou variantu“.

23. Nizozemsko argumentuje, že právo na odvolání nebo přezkum je omezeno výlučně na situace, v nichž se uplatní důvody stanovené v rozsudku Abdullahi (tuto variantu označuji ve stanovisku ve věci Ghezelbash jako „první variantu“).

24. Stejně jako ve věci Ghezelbash mám za to, že závěry Soudního dvora uvedené v rozsudku Abdullahi nelze bez dalšího použít k zodpovězení první předběžné otázky ve smyslu první varianty.

25. Zaprvé velmi specifické (a velmi složité) skutkové okolnosti věci Abdullahi [16] nejsou příliš podobné případu G. Karima. Bylo sice zjištěno, že G. Karim požádal nejprve o azyl ve Slovinsku a že jeho žádost podaná ve Švédsku je tedy už druhou žádostí, nic však nenaznačuje, že před podáním své žádosti ve Švédsku měl vztah k více než jednomu členskému státu Evropské unie. Otázka v projednávané věci zní, zda před podáním své druhé žádosti opustil území Evropské unie na dobu nejméně tří měsíců, a zda tedy příslušnost Slovinska ve vztahu k němu zanikla na základě čl. 19 odst. 2 nařízení Dublin III. Uvedený problém ve věci Abdullahi nevznikl, neboť předmětem dané věci byla jiná situace, která se dotýkala nikoli dvou, ale tří členských států.

26. Zadruhé ustanovení čl. 27 odst. 1 nařízení Dublin III, o jejichž výklad je Soudní dvůr v projednávané věci žádán, se podstatně liší od znění čl. 19 odst. 2 nařízení Dublin II, o němž Soudní dvůr rozhodoval ve věci Abdullahi. Odůvodnění ve věci Abdullahi tedy nelze bez dalšího přenést na projednávanou věc.

27. Jak vysvětluji ve svém stanovisku ve věci Ghezelbash, čl. 27 odst. 1 nařízení Dublin III neupravuje výslovně rozsah přezkumu pro účely uvedeného nařízení. Je však zjevné, že na rozdíl od čl. 19 odst. 2 nařízení Dublin II je ustanovení o právu na odvolání proti rozhodnutí o přemístění kogentní povahy. Před přijetím takového rozhodnutí musí členský stát, v němž se žadatel o azyl nachází, použít kritéria kapitoly III a určit, zda je příslušným státem nebo zda je příslušný jiný členský stát. Pokud takový jiný

16 — Shrnutí a rozbor věci Abdullahi jsou uvedeny v bodech 48 až 53 mého stanoviska ve věci Ghezelbash.

členský stát uzná svou příslušnost, může prvně jmenovaný členský stát přijmout rozhodnutí o přemístění. Žadatel nemůže podat odvolání nebo žádost o přezkum dříve, než dožadující stát přijme rozhodnutí o přemístění. Jakékoli odvolání či žádost o přezkum tedy nemohou vycházet pouze ze skutečnosti, že dožádaný členský stát vyhověl žádosti o převzetí příslušnosti [17].

28. Jelikož ze znění nařízení Dublin III nevyplývá, zda se možnost odvolání či žádosti o přezkum vztahuje obecně na použití nařízení Dublin III, nebo zda je možnost jejich uplatnění omezena jen na důvod uvedený v rozsudku Abdullahi, je třeba vzít v úvahu cíl a kontext nařízení [18].

29. Bod 19 odůvodnění nařízení Dublin III (který se odráží jako hmotněprávní ustanovení v čl. 27 odst. 1) výslovně uvádí, že záruka účinné ochrany práv žadatelů vyžaduje, aby se právní záruky a právo na účinný opravný prostředek proti rozhodnutí o přemístění vztahovaly jak na posouzení toho „jak je uplatňováno toto nařízení“, tak na přezkum „po právní i skutkové stránce v členském státě, do kterého [může být] žadatel [přemístěn]“.

30. Mám za to, že druhá část uvedené záruky se týká toho, co je nyní kodifikováno v čl. 3 odst. 2 druhém pododstavci nařízení Dublin III. Není-li tedy možné přemístit žadatele do členského státu, který byl určen jako příslušný, protože existují závažné důvody se domnívat, že dochází k systematickým nedostatkům, pokud jde o azylové řízení a o podmínky přijetí žadatelů v daném členském státě, které s sebou nesou riziko nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu článku 4 Listiny, členský stát, který vede řízení o určení příslušného členského státu, pokračuje v posuzování kritérií stanovených v kapitole III, aby zjistil, jestli nemůže být určen jako příslušný jiný členský stát [19].

31. Přirozeným výkladem první části uvedené záruky je, že do oblasti působnosti čl. 27 odst. 1 spadá i způsob uplatňování nařízení Dublin III členskými státy.

32. Ve svém stanovisku ve věci Ghezelbash jsem provedla podrobnou analýzu všech tří variant navržených Soudnímu dvoru, pokud jde o správný výklad čl. 27 odst. 1, a došla jsem k závěru, že správná je třetí varianta, která umožňuje napadnout rozhodnutí o přemístění opravným prostředkem podle čl. 27 odst. 1 nařízení Dublin III z důvodu nesprávného použití kritérií kapitoly III příslušnými orgány. Dovoluji si odkázat Soudní dvůr na uvedenou podrobnou analýzu (v bodech 54 až 84 svého stanoviska v uvedené věci) a předložit stejné doporučení jako ve věci Ghezelbash. Doplňuji jen několik poznámek.

33. Zaprvé G. Karim (stejně jako M. Ghezelbash) napadá údajně nesprávné použití kritérií kapitoly III. Má-li mít možnost řádně se vyjádřit k rozhodnutí o přemístění, musí mu být umožněno dovolávat se nesprávného použití uvedených kritérií formou odvolání či žádosti o přezkum.

34. Zadruhé je třeba mít na paměti, že – (stejně jako M. Ghezelbash) – G. Karim se nedovolává porušení konkrétních procesních či hmotněprávních práv, která mu přiznává nařízení Dublin III, jako jsou práva stanovená v článcích 4 a 5 nebo práva na sloučení rodiny uvedená v článcích 9 až 11. Podle druhé varianty by tedy neměl právo na odvolání či přezkum. Úplné a účinné soudní ochrany se mu dostane jen tehdy, pokud je za správný výklad čl. 27 odst. 1 nařízení Dublin III považována třetí (a nikoli druhá) varianta výkladu.

35. Mám tedy za to, že nařízení Dublin III je třeba vykládat v tom smyslu, že za takových okolností, jaké jsou dotčeny v původním řízení, má žadatel na základě čl. 27 odst. 1 uvedeného nařízení právo podat odvolání či žádost o přezkum a domáhat se tak, aby soud ověřil, zda příslušné orgány při přijetí rozhodnutí o jeho přemístění do jiného členského státu za účelem posouzení jeho žádosti o mezinárodní ochranu správně použily kritéria stanovená v kapitole III.

17 — Viz mé stanovisko ve věci Ghezelbash, body 57 až 59.

18 — Rozsudek Petrosian a další, C-19/08, EU:C:2009:41, bod 34.

19 — Viz poznámku pod čarou 49 a bod 60 mého stanoviska ve věci Ghezelbash.

K druhé otázce

36. Předkládající soud se táže, zda je třeba čl. 19 odst. 2 nařízení Dublin III chápat v tom smyslu, že nařízení se nepoužije, pokud žadatel o azyl prokáže, že opustil území členských států na dobu nejméně tří měsíců.

37. Imigrační úřad má za to, že ustanovení čl. 19 odst. 2 znamená, že se nařízení nepoužije, pokud žadatel opustí území členských států na dobu alespoň tří měsíců. Za takových okolností je třeba podat novou žádost podle uvedeného nařízení.

38. Švýcarská vláda navrhuje odpověď pouze na druhou otázku. Tvrdí, že ze systému nařízení Dublin III vyplývá, že by žadatelé neměli mít možnost napadnout použití kritérií kapitoly III. Pokud by tuto možnost měli, byl by ohrožen celý dublinský systém. Účelem článku 19, který upravuje zánik příslušnosti, je chránit zájmy dožádaného členského státu. Tento stát nese důkazní břemeno, pokud jde o určení, že žadatel opustil území Evropské unie na dobu alespoň tří měsíců. Účelem čl. 19 odst. 2 není chránit jednotlivé zájmy žadatele o azyl. Nelze se jej tedy dovolávat před vnitrostátním soudem jako důvodu pro odvolání proti rozhodnutí o přemístění či jeho přezkum.

39. Mám za to, že první a druhá otázka nutně navzájem úzce souvisejí. George Karim tvrdí, že povinnosti Slovinska jako příslušného členského státu zanikly na základě čl. 19 odst. 2, neboť opustil území Evropské unie na dobu více než tří měsíců ve smyslu uvedeného ustanovení. Ačkoli G. Karim nepředložil Soudnímu dvoru písemné vyjádření, mám za to, že v zásadě tvrdí, že se nepoužije čl. 13 odst. 1 nařízení (relevantní kritérium kapitoly III), a Slovinsko tak nemůže být příslušným členským státem. Příslušnost má tedy podle jeho názoru Švédsko.

40. Z výslovného znění čl. 19 odst. 2 vyplývá, že povinnosti dožádaného členského státu (v tomto případě Slovinska) k přijetí žadatele v postavení G. Karima zpět zanikají, pokud je takový stát schopen prokázat, že dotčená osoba opustila území členských států na dobu alespoň tří měsíců. Uvedené ustanovení umožňuje dožádanému členskému státu posoudit, zda je skutečně příslušným členským státem pro účely nařízení Dublin III, a to s přihlédnutím k jakýmkoli případným relevantním přímým či nepřímým důkazům podle čl. 22 odst. 2.

41. Švédské orgány v projednávané věci informovaly Slovinsko o tvrzení G. Karima, že se nacházel mimo Evropskou unii po dobu alespoň tří měsíců. Slovinské orgány i nadále souhlasily s převzetím příslušnosti podle nařízení Dublin III.

42. Potvrzení souhlasu se svou příslušností ze strany Slovinska *není* rozhodnutím o přemístění, a nemůže tedy samo o sobě být předmětem odvolání či žádosti o přezkum ze strany švédských soudů podle čl. 27 odst. 1 nařízení.

43. Je však možné, že by předmětem odvolání či žádosti o přezkum mohla být důkazní hodnota informací, které G. Karim předložil švédským orgánům při rozhodování o jeho přemístění do Slovinska, a rovněž váha, kterou těmto informacím přikládají, jsou-li dané informace relevantní pro to, zda švédské orgány *při rozhodování o přemístění* použily kritéria kapitoly III správně.

44. Nařízení nestanoví intenzitu jakéhokoli řízení o odvolání či přezkumu, a ta tedy musí být stanovena vnitrostátními procesními předpisy s výhradou zásady efektivity.

45. Je-li konečně G. Karim schopen prokázat, že opustil území Evropské unie na dobu alespoň tří měsíců, jakákoli pozdější žádost o azyl podaná k příslušným orgánům členského státu představuje novou žádost, na jejímž základě je vedeno nové řízení o určení příslušného členského státu pro účely čl. 19 odst. 2 druhého pododstavce. V tomto smyslu mám za to, že skutečným problémem není

otázka – jak by mohlo vyplývat z formulace druhé předběžné otázky vnitrostátním soudem – zda se nařízení Dublin III „již nepoužije“. Uvedené nařízení se použije, ale výsledek jeho použití by byl – za daných skutkových okolností – jiný v tom smyslu, že by členským státem příslušným k posouzení žádosti G. Karima o azyl bylo i nadále Švédsko.

Závěry

46. Ve světle všech výše uvedených úvah mám za to, že by Soudní dvůr měl odpovědět na předběžné otázky Kammarrätten i Stockholm [Odvolací správní soud ve Stockholmu (Švédsko)], takto:

— Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. června 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států, je třeba vykládat v tom smyslu, že za takových okolností, jaké jsou dotčeny v původním řízení, má žadatel na základě čl. 27 odst. 1 uvedeného nařízení právo podat odvolání či žádost o přezkum a domáhat se, aby soud ověřil, zda příslušné orgány při přijetí rozhodnutí o jeho přemístění do jiného členského státu za účelem posouzení jeho žádosti o mezinárodní ochranu správně použily kritéria stanovená v kapitole III.

— Je-li žadatel o azyl schopen prokázat, že splňuje podmínky stanovené v čl. 19 odst. 2 prvním pododstavci, protože opustil území členských států na dobu alespoň tří měsíců, jakákoli pozdější žádost o azyl podaná k příslušným orgánům členského státu představuje novou žádost, na jejímž základě je vedeno nové řízení o určení příslušného členského státu pro účely čl. 19 odst. 2 druhého pododstavce nařízení č. 604/2013.